

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School - Klim-Op te MEEUWEN-GRUITRODE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Pedagogisch geheel 14407-14415

Instellingsnummer 14407

Instelling Vrije Lagere School - Klim-Op

Directeur Danny PLESSERS

Adres Kloosterstraat 9 - 3670 MEEUWEN-GRUITRODE

Telefoon 011-79.26.22

Fax 011-79.46.23

E-mail dannyplesters@klimopmeeuwen.be

Website www.klimopmeeuwen.be

Bestuur van de instelling Kath.Basisond. Meeuwen-Gruitr.

Adres Breekiezel 27 - 3670 MEEUWEN-GRUITRODE

Scholengemeenschap VZW Kath.Basisond. Meeuwen-Gruitrode

Adres Breekiezel 27 - 3670 MEEUWEN-GRUITRODE

CLB Vrij CLB Noord - Oost - Limburg

Adres Grauwe Torenwal 11 - 3960 BREE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-10-2016, 25-10-2016, 26-10-2016, 27-10-2016, 28-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 25-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Hilde VANDERLOCHT

Teamleden Paul LEMMENS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Lager onderwijs: wiskunde	8
3.1.1.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij	10
3.1.1.3 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	10
3.1.1.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek	11
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	13
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Leerbegeleiding	16
4.2 Evaluatiepraktijk	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
6.3 Wat moet de school verbeteren?	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije lagere school 'Klim-Op' en de vrije basisschool 'Klim-Op' zijn administratief twee afzonderlijke scholen. Ze zijn sterk met elkaar verbonden en vormen een pedagogisch geheel met een gemeenschappelijk onderwijskundig project en een gezamenlijk beleid. Schoolbetrokkenen maken nauwelijks of geen onderscheid tussen de twee scholen. Zij beschouwen die als één onderwijsinstelling bestaande uit een centrumschool en twee wijkvestigingen namelijk Plockroy en Berenheide. De centrumschool huisvest zeven kleuterklassen en in de lagere afdeling zijn er twee klasgroepen per leerjaar. De wijkvestiging Plockroy bestaat uit een leeftijdsgemengde kleutergroep en drie graadklassen in de lagere afdeling. Berenheide is een eenklassige wijksschool voor kleuters. De leerlingen komen veelal uit de eigen gemeente en zijn nagenoeg allemaal Nederlandstalig. De meeste teamleden hebben heel wat onderwijservaring. Relatief veel leerkrachten werken deeltijds.

Op basis van het vooronderzoek op 17 oktober 2016 plaatste de onderwijsinspectie in beide scholen dezelfde leergebieden en onderwijsprocessen in de focus van de doorlichting. Ze onderzocht zowel in de kleuter- als in de lagere afdelingen de leergebieden wiskundige initiatie / wiskunde, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek. Daarnaast peilde ze naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk. Ten slotte onderzocht ze ook aspecten van de regelgeving, het algemeen beleid en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving. Omwille van het gemeenschappelijke beleid komt de inhoud van beide doorlichtingsverslagen in grote lijnen overeen. De vaststellingen en de conclusies in dit verslag hebben strikt genomen echter enkel betrekking op de vrije lagere school 'Klim-Op' die uit twee vestigingsplaatsen bestaat in het centrum van Meeuwen.

De onderwijzers bereiken met de leerlingen de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Dat blijkt uit de veelal goede resultaten op de diverse toetsen die het schoolteam hanteert. Bovendien realiseren de onderwijzers een volledig en gradueel opgebouwd aanbod voor de verschillende domeinen. Ze implementeren daartoe een actueel onderwijsleerpakket dat ze consequent als leidraad hanteren. Hierin krijgt de stapsgewijze ontwikkeling van wiskundige basiscompetenties veel aandacht. De onderwijzers voorzien ruim voldoende onderwijstijd voor dit leergebied. Ze integreren digitale media en andere leermiddelen om het leerproces te ondersteunen. De leerlingen krijgen kansen om te handelen, te verwoorden en inzichtelijk te leren. De meeste onderwijzers proberen het wiskundeonderwijs betekenisvol en herkenbaar te maken. De evaluatiepraktijk biedt relevante informatie over de ontwikkeling van de wiskundige competenties van de leerlingen en vormt het vertrekpunt voor de organisatie van onderwijs op maat. Voor sommige leerlingen werkt het schoolteam aangepaste maatregelen of leertrajecten uit.

Ook voor de leergebieden mens en maatschappij, wetenschappen en techniek zijn er de nodige garanties dat de leerlingen de eindtermen in voldoende mate bereiken. De onderwijzers voorzien een evenwichtig en gradueel aanbod voor alle domeinen op basis van een weloverwogen geselecteerd onderwijsleerpakket. Ze stellen in hun aanbod zowel kennis, vaardigheden, inzichten als attitudes centraal. De techniekcoach ondersteunt de onderwijzers bij de uitwerking van het domein techniek. Uitstappen, klas- en schoolprojecten, activerende werkvormen en de integratie van moderne media verlevendigen het onderwijs. Om ruimte te geven aan een school- en klaseigen aanbod, selecteren de meeste onderwijzers in het leerpakketgebonden aanbod. De digitale planningstool is weinig ondersteunend om dat, met het oog op de volledigheid van het aanbod, doordacht te doen. Verder blijkt dat de onderwijstijd, die intentioneel naar wereldoriënterende activiteiten gaat, veeleer beperkt is en dat de evaluatiepraktijk in mindere mate gericht is op bijsturing of begeleiding.

De onderwijzers boren de vragen, talenten en interesses van de kinderen in mindere mate aan om de afstemming op de eigen leefwereld of op de kindkenmerken te verhogen.

Het onderzoek naar de onderwijsprocessen in de focus maakt duidelijk dat het schoolteam er in slaagt om een kwaliteitsvolle leerbegeleiding en evaluatiepraktijk te realiseren. Het beleid stimuleert de teamleden om samen na te denken over verbeterinitiatieven. De aandacht voor participatie en inspraak draagt in grote mate bij tot de gedragenheid, de gelijkgerichtheid en de gestage ontwikkeling van deze processen. De aanwezige deskundigheid, de vernieuwingsbereidheid en de groeiende professionele openheid zijn daarbij belangrijke hefboomen. De teamleden zetten sterk in op breed observeren en evalueren en grijpen feedback aan om kinderen te waarderen en te motiveren. De evaluatiepraktijk gebeurt voor een aantal (deel)domeinen zoals spreken, creatief schrijven en techniek in mindere mate gelijkgericht en transparant.

De koppeling van de brede observatie- en evaluatiepraktijk aan de uitwerking van zorgmaatregelen en aan de invulling van de ondersteunende lestijden, draagt bij tot de doeltreffendheid van de leerbegeleiding. Die krijgt vooral voor Nederlands en wiskunde een krachtige uitwerking vanuit een doordacht klasmanagement en het model van teamteaching. De parallelleerkrachten schuiven de klasdeuren dan letterlijk open en beschikken zo over ruime, aaneengesloten werkruimtes. Vanuit overleg en in samenwerking met de leerjaargebonden ondersteuner geven ze vorm aan differentiatie. Bij de opvolging en begeleiding van leerlingen krijgt het sociaal-emotionele en fysieke welzijn eveneens de nodige aandacht. De teamleden bereiden het multidisciplinaire zorgoverleg (MDO) gestructureerd en kwaliteitsvol voor. De constructieve samenwerking met ouders en relevante externe partners betekent een meerwaarde. Ondanks de krachtige zorgstructuren en -interventies doen relatief veel kinderen met wiskunde- of taalproblemen een beroep op schoolexterne begeleiding.

De scholen zijn sterk verankerd in de lokale gemeenschap en positioneren zich, samen met de andere scholen van de scholengemeenschap, krachtig in het onderwijslandschap. Een stevig gedragen gezamenlijke visie op opvoeding en onderwijs stuurt de pedagogische eenheid doelgericht aan. Hierin staan het steunen, sturen en stimuleren van kinderen binnen een harmonische en totale persoonsontwikkeling centraal. De directeurs nemen samen het onderwijskundig leiderschap en de verantwoordelijkheid voor beide scholen op. Ze zorgen voor een breed draagvlak, op de eerste plaats door het kern- / zorgteam sterk te betrekken bij het schoolbeleid. De totale schoolorganisatie getuigt van een doordacht concept dat gericht is op een optimale inzet van mensen en middelen. Teamleden beschikken over behoorlijk wat inspraak. Een vlotte en open communicatie en een goede teamsfeer zorgen voor een hoge betrokkenheid en een kritische ingesteldheid die 'samen school maken' bevorderen. Het schoolteam neemt al heel wat initiatieven naar interne kwaliteitszorg. Toch kan het beleid meer systematiek brengen in het functioneel verwerken van de beschikbare data op schoolniveau om te borgen wat goed is en bij te sturen waar nodig.

Het onderzoek naar een aantal aspecten van de regelgeving toont aan dat het schoolteam deze respecteert. Dat resulteert in een gunstig advies voor de overige erkenningsvoorwaarden. De school krijgt ook een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie deliberaert enkele tekorten en vertrouwt op de daadkracht van het beleid om deze spoedig weg te werken. Ten slotte levert ook het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen een gunstig doorlichtingsadvies op. De onderwijsinspectie is ervan overtuigd dat het schoolteam krachtig zal blijven werken aan schoolontwikkeling. Dit verslag kan daartoe een hefboom zijn.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers bereiken de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate. Ze realiseren een volledig en gradueel opgebouwd aanbod voor de verschillende domeinen. Ze voorzien ruim voldoende onderwijstijd en ondersteunende leermiddelen. Het wiskundeonderwijs sluit aan bij de uitgangspunten van de eindtermen. De evaluatiepraktijk biedt adequate informatie over de ontwikkeling van de wiskundige competenties van de leerlingen en vormt het vertrekpunt voor doordachte differentiatie en ondersteuning.

Curriculum	De onderwijzers implementeren een actueel onderwijsleerpakket dat ze consequent hanteren als richtinggevend kader bij de planning en invulling van het onderwijsaanbod. De eerste en de tweede graad schakelden reeds over op het nieuwe onderwijsleerpakket. De planningsdocumenten en het leerlingenwerk tonen een evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. Wiskundige basiscompetenties en automatisatie krijgen hierbij veel aandacht.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Ook voor de didactische organisatie van het wiskundeonderwijs vormt het leerpakket de leidraad. De meeste onderwijzers stimuleren het (inter)actief, betekenisvol en inzichtelijk leren. Ze geven de kinderen hierbij ruimte om te handelen en te verwoorden. Ze confronteren de leerlingen regelmatig met eenvoudige of meer complexe opdrachten en problemen die ze zelfstandig, per twee of in groep mogen oplossen. De kinderen leren hierbij werken met stappenplannen, maar krijgen ook ruimte om zelf oplossingsstrategieën te bedenken, te verwoorden en kritisch te vergelijken met die van anderen. Naar de hogere leerjaren toe, beschikken ze bovendien over onthoudkaders en een referentieboekje met de kernleerstof om zelfstandig problemen op te lossen. Sociale vaardigheden en aspecten van leren leren krijgen hierdoor ook tijdens de wiskundelessen op een geïntegreerde manier aandacht. Tijdens de wereldoriënterende activiteiten en de lessen bewegingsopvoeding ontwikkelen de leerlingen eveneens wiskundige begrippen en inzichten onder meer over afstand, snelheid, tijd en ruimte.

Onderwijsorganisatie	De onderwijzers programmeren ruim voldoende intentionele onderwijstijd voor dit leergebied. In de meeste klassen is contract- en hoekenwerk structureel in de werking verankerd. De onderwijzers voorzien hierbij ook wiskundige opdrachten, soms afgestemd op de specifieke noden van de kinderen. Ze reiken correctiesleutels aan zodat leerlingen gaandeweg hun werk zelf leren controleren. Soms integreren ze ook (wiskundige) spelelementen in het hoekenwerk.
<i>Onderwijstijd</i>	
<i>Klasmanagement</i>	

Het schoolbeleid erkent de autonomie van de onderwijzers als voorwaarde voor het professioneel functioneren. Dat blijkt uit de kansen die zij krijgen om tijdens het paralleloverleg en via teamteaching van elkaar te leren en samen vorm te geven aan klasoverschrijdend wiskundeonderwijs op maat. Samen met de leerjaargebonden ondersteuner maken de parallelleerkrachten werk van een doordacht klasmanagement waarbij de klasdeuren letterlijk openschuiven. Ze beschikken dan over ruime, aaneengesloten werkruimtes om via teamteaching onderwijs en begeleiding op maat beter vorm te geven en de rol van coach meer op te nemen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over de nodige klassikale en individuele leermiddelen en over digitale borden die ze vooral gebruiken om de instructie te versterken. In de meeste klasbeelden zijn ook overzichtelijke en gestructureerde wandplaten aanwezig om de basisleerstof te verankeren. De onderwijzers schakelen de computer in tijdens contract- of hoekenwerk en vrije oefenmomenten maar ook voor het huiswerk om de leerstof digitaal in te oefenen of te memoriseren. Leerkrachtafhankelijk is er aandacht voor het gebruik van levensechte materialen of contexten als uitgangspunt of als middel om het wiskundeonderwijs realistisch te maken.

Het schoolteam schafte recent aanvullend zorg- en remediëringmateriaal aan voor de begeleiding van leerlingen voor wie het reguliere wiskundeaanbod niet haalbaar is. De implementatie van deze materialen binnen de zorgwerking, is dit schooljaar een prioriteit.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers geven hun leerlingen regelmatig constructieve persoonlijke feedback op het individueel werk, zowel mondeling als schriftelijk. Ze spelen kort op de bal bij problemen en ondersteunen dan vrij direct. De onderwijzers maken ook gebruik van klassikale verbetering en bespreking van het leerlingenwerk.

Het schoolteam volgt de vorderingen van de leerlingen ook systematisch op met de toetsen die bij het onderwijsleerpakket horen. De evaluatiepraktijk is representatief en gericht op alle domeinen van het leerplan. Voor kinderen met bijzondere noden, voorzien ze aanpassingen in de evaluatiepraktijk. In het kader van het leerlingvolgsysteem leggen de leerlingen twee keer per jaar een genormeerde wiskundetoets af. De onderwijzers volgen samen met de klasondersteuner, de zorgcoördinator en de directeur de resultaten van al deze toetsen en de evolutie van de leerlingen nauwgezet op. Ze zetten de brede waaier aan evaluatiegegevens en analyses in voor de bijsturing van het aanbod, de aanpak en de begeleiding. De resultaten van de leerpakketgebonden toetsen gebruiken de onderwijzers driemaal per schooljaar voor het rapport. De kinderen krijgen de toetsen ter inzage mee naar huis, waardoor ouders de cijferbeoordelingen per domein beter kunnen begrijpen. Bij ieder rapport organiseren de onderwijzers tevens een individueel oudercontact.

De leerlingen van het vierde en zesde leerjaar nemen deel aan externe toetsen van de onderwijskoepel. Het schoolteam gebruikt deze evaluatiegegevens in hoofdzaak voor de interne kwaliteitszorg. De effecten van het wiskundeonderwijs blijken uit de veelal goede resultaten die de leerlingen behalen op de diverse (genormeerde) toetsen die het schoolteam hanteert.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vanuit een brede beeldvorming op leerling- en groepsniveau zetten de onderwijzers samen met de ondersteuningsleerkracht sterk in op een doordachte differentiatie en leerbegeleiding. De vele intentionele zorginterventies getuigen hiervan. Ze differentiëren naar inhoud (basis-, herhalings- en verrijkingsaanbod), naar tempo en naar aanpak. De meeste onderwijzers voorzien werkvormen die hun eerstelijnszorg faciliteren. Voor kinderen met een (geattesteerde) rekenstoornis voorzien ze STICORDI-maatregelen. In de bovenbouw volgen sommige kinderen een aangepast leertraject begeleid door de leerjaargebonden ondersteuningsleerkracht. Dat gebeurt steeds in overleg met de ouders. Ondanks de vele zorginspanningen doen relatief veel leerlingen een beroep op schoolexterne begeleiding, ook voor wiskunde.

De onderwijzers beschikken over heel wat eigentijds differentiatiemateriaal en ondersteuningsmiddelen om leerlingen op hun niveau zelfstandig of onder begeleiding te laten oefenen. Ze plannen soms ook een aangepast aanbod met behulp van ICT (informatie- en communicatietechnologie). Sterkere leerlingen krijgen kansen om aan verdiepende opdrachten te werken of om klasgenootjes te helpen die het wat moeilijker hebben.

3.1.1.2 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen voor mens en maatschappij in voldoende mate. De onderwijzers voorzien een evenwichtig en gradueel aanbod voor alle domeinen. Ze stellen hierbij zowel kennis, vaardigheden, inzichten als attitudes centraal. Uitstappen, klas- en schoolprojecten, activerende werkvormen en de integratie van moderne media verlevendigen het onderwijs. Deze bevorderen eveneens de ontwikkeling van sociale vaardigheden en aspecten van leren leren.

3.1.1.3 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen voor wetenschappen en techniek in voldoende mate. De onderwijzers voorzien een evenwichtig en gradueel aanbod voor de twee domeinen. De techniekcoach ondersteunt hen bij de uitwerking van het aanbod voor het domein techniek. Ook in dit leergebied krijgen kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes aandacht en verlevendigen uitstappen, klas- en schoolprojecten, activerende werkvormen en de integratie van moderne media het natuur- en techniekonderwijs. Deze bevorderen eveneens de ontwikkeling van sociale vaardigheden en aspecten van leren leren.

3.1.1.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek

Curriculum	De onderwijzers baseren zich in hoofdzaak op een weloverwogen geselecteerd onderwijsleerpakket om de eindtermen voor deze leergebieden te bereiken. Bij de keuze hanteerden ze het leerplan als referentiekader om de volledigheid en de kwaliteit van het aanbod te onderzoeken. De onderwijzers passen waar nodig de leerinhouden aan de plaatselijke situatie aan. Om kansen te geven aan school- en klaseigen activiteiten, thema's en projecten, selecteren de meeste onderwijzers in het leerpakketgebonden aanbod. Voor sommige aspecten zoals bijvoorbeeld verkeer, techniek of seksuele opvoeding hanteren zij ook aanvullend bronnenmateriaal.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Bij de voorbereiding van de activiteiten noteren de meeste onderwijzers concrete lesdoelen, leerplandoelen, eindtermen en soms ook een kort lesverloop. Uit de controle van de dagplanningen blijkt dat meerdere onderwijzers vaak erg veel (leerplan)doelen noteren. Dat wijst op een verantwoordingsgerichte benadering en hypothekeert de betrouwbaarheid van doelenrapportages op leerjaar- of graadniveau. Hierdoor is het digitale planningsinstrument weinig ondersteunend voor een doelgerichte planning op langere termijn en voor een oordeelkundige selectie in het leerpakketgebonden en schoolexterne aanbod.

De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod en kennen een graduele opbouw. De leerlingen krijgen kansen om kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes te ontwikkelen. Vooral in de lagere leerjaren realiseren de onderwijzers een sterke samenhang tussen de verschillende domeinen binnen het thematische aanbod. In de hogere leerjaren ligt de klemtoon, aangestuurd door het onderwijsleerpakket, op een meer geïsoleerde benadering van de domeinen. Sommige school- of klasprojecten vormen hierop een uitzondering en bieden kansen tot een meer geïntegreerde benadering van de werkelijkheid. De onderwijzers grijpen de talenten, vragen en interesses van de leerlingen over het algemeen in mindere mate aan om de afstemming op de eigen leefwereld of op de kindkenmerken te verhogen. De onderwijzers leggen linken met andere leergebieden zoals muzische vorming, Nederlands en soms ook met wiskunde.

De aanstelling van een techniekcoach, getuigt van de aandacht voor de ontwikkeling van het technisch denken en handelen van de kinderen. Hij werkt voor alle klassen een aanvullend techniekaanbod uit en raadpleegt hiervoor aanvullend bronnenmateriaal. Ook tijdens het bezoek aan enkele secundaire scholen krijgen de oudere leerlingen de kans om van techniek te proeven.

De aandacht voor exploreren, experimenteren en leren door handelen groeit. Een aantal initiatieven illustreert de aandacht voor werkelijkheidsgericht en activerend onderwijs. De onderwijzers ondernemen leeruitstappen in de nabije en verdere omgeving of brengen de werkelijkheid in de klas om leerinhouden te stofferen. Ze bepalen veelal zelf welke leeruitstappen ze programmeren. De onderwijzers weten van elkaar wie welke uitstappen onderneemt maar ze gingen niet na of ze de vele kansen die de omgeving biedt, optimaal benutten. Het schoolteam beschikt niet over een omgevingsboek om het onderwijsprogramma optimaal af te stemmen op de eigen schoolcontext.

In het kader van het gezondheidsbeleid en de verkeerseducatie stimuleren de onderwijzers de leerlingen voor gezonde voeding, beweging en verkeersveiligheid. Ook de milieueducatie en het domein natuur krijgen doelgericht aandacht. Het schoolteam staat hierbij open voor de samenwerking met externen zoals de politie, de gemeente, het CLB of Natuurpunt en participeert aan MOS-projecten (Milieu Op School). Binnen sommige projecten of klasthema's gaat er expliciete aandacht naar maatschappelijke weerbaarheid, relationele vorming en de ontwikkeling van burgerschapszin.

De onderwijzers integreren ook doelgericht vaardigheden en toepassingen van ICT en aspecten van leren leren. Door de variatie aan werk- en groeperingsvormen krijgen ook de sociale vaardigheden en de zelfstandigheid heel wat ontwikkelingskansen. Leerkrachtafhankelijk is er occasionele tot systematische aandacht voor de actualiteit, maar schoolafspraken en een doorgaande lijn ontbreken. De onderwijzers koppelen de actualiteit in mindere mate aan te verwerven leerinhouden. Bovendien missen ze kansen om de actualiteit systematisch te kaderen in tijd en ruimte en dat te verankeren in het klasbeeld.

Uit de lesroosters en rekening houdend met de richtlijn van het leerplan blijkt dat de onderwijstijd, die intentioneel naar wereldoriënterende activiteiten gaat, in sommige klassen veeleer beperkt is. Bovendien blijkt uit de documentanalyse dat de invulling van sommige wereldoriënterende lessen weinig met de doelen van deze leergebieden te maken heeft. Zo roosteren sommige onderwijzers hoeken- en contractwerk, spreekbeurten of de weet- en actuakring systematisch in bij deze leergebieden terwijl vaak doelen uit andere leergebieden zoals Nederlands centraal staan. Dat hypothekeert de mogelijkheden om alle leerplandoelen grondig te behandelen en te realiseren.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het schoolteam beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie mogelijk te maken. De onderwijzers integreren digitale media voor de visuele ondersteuning van het leerproces. De leerlingen verwerven zowel klasintern als in de computerklas ICT-vaardigheden en ze leren informatie opzoeken, verwerken en presenteren. Een bijzondere leermeester mediaopvoeding ondersteunt de kinderen hierbij. In de meeste klassen zijn tevens informatieve boeken en concrete themamaterialen aanwezig. Op de speelplaats bieden de zaai- en plantbakken actieve leer- en ervaringskansen binnen het domein natuur.

De meeste onderwijzers zorgen voor een synthese van het thema aan de klaswand. Dat ondersteunt het leerproces van de kinderen en schept kansen om verbanden te leggen en terug te kijken. In sommige klassen zijn niet alle noodzakelijke tijd- en ruimtekaders in het klasbeeld aanwezig. Het schoolteam gaat ook weinig kritisch na of het deze kaders voldoende functioneel gebruikt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers sluiten de thema's veelal af met een schriftelijke, methodegebonden evaluatie. Ze vullen deze soms aan met eigen vragen of toetsen onder meer over het aanvullende (klaseigen) aanbod. Naar de hogere leerjaren toe, ondersteunen studeerwijzers met studietips en de digitale oefentoetsen het leren van de kinderen. Ook de uitgevoerde taken in de werkboeken en de observaties tijdens klasopdrachten, geven indicaties over de competenties van de leerlingen. De extra-murosactiviteiten en het groeps- en partnerwerk bieden de onderwijzers een kijk op belangrijke attitudes zoals samenwerkingsbekwaamheid, zelfstandigheid en inzet. Bij de toekenning van getuigschriften basisonderwijs gaat er eveneens aandacht naar mens en maatschappij, wetenschappen en techniek. De evaluatiepraktijk voor het domein techniek is echter niet uitgeklaard.

De leerlingen van het vierde leerjaar participeren al meerdere jaren aan koepeleigen toetsen. Het schoolteam benut deze evaluatiegegevens beperkt.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers grijpen systematisch kansen aan om de kinderen positieve feedback en ondersteuning te geven bij de realisatie van taken. Dat zorgt voor een stimulerend pedagogisch klimaat. Tijdens interactieve werkvormen zorgen zij er tevens voor dat kinderen elkaar kunnen helpen en van elkaar kunnen leren. De formele evaluatiegegevens benutten ze in mindere mate om zorgverbredende initiatieven op te zetten of om de binnenklasdifferentiatie aan te sturen. Sommige onderwijzers bespreken of verbeteren de toetsen wel klassikaal. Bij de start van het schooljaar hebben de onderwijzers een beperkt zicht op de beginsituatie van de leerlingen wat deze leergebieden betreft. Ze vertrouwen erop dat de leerlingen de doelstellingen die in de voorgaande leerjaren aan bod kwamen, hebben bereikt.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Aangestuurd vanuit de scholengemeenschap, bevindt het beleid betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne zich momenteel in een overgangsfase. Hierbij staan de aanstelling van een nieuwe preventieadviseur en de overschakeling naar een digitaal veiligheidssysteem centraal. De directeur neemt de taak van lokale preventieadviseur op zich. De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert en laat uitvoeren. Ze staat ook open voor de inbreng van personeel, leerlingen en ouders. Hierdoor kent ze mogelijke tekorten en is ze waakzaam voor probleemsituaties in de onderwijsomgeving. Een procedure uitschrijven voor het aankoop- en indienststellingsbeleid vormt een werkpunt binnen de organisatie van het welzijnsbeleid.

De school beschikt ook niet over een geactualiseerde asbestinventaris en een schriftelijk advies van de interne preventieadviseur en de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer over de inventaris.

Tevens blijkt dat er geen gebrevetteerde hulpverlener (minimum 15 uur basisopleiding) aanwezig is.

De onderwijsinspectie heeft vertrouwen in de daadkracht van het beleid en deliberaert daarom deze tekorten. Hierdoor krijgt de school een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Het team beschouwt de leerbegeleiding als een belangrijke schoolprioriteit en als een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle kindbetrokkenen. Ze vertrekt vanuit een heldere en gedragen visie waarin de brede basiszorg centraal staat. Deze visie krijgt een concrete vertaling naar de leerkrachten en naar de ouders toe. Zeven uitgangspunten maken duidelijk wat het beleid van de leerkrachten verwacht binnen de brede basiszorg. Daarenboven geeft het schoolwerkplan aan welke stappen het schoolteam op korte termijn voor ogen heeft om de leerbegeleiding verder te ontwikkelen: de visie uitbouwen voor alle fasen van het zorgcontinuüm en het M-decreet implementeren in de zorgwerking.

Het schoolteam investeert in een positief schools welbevinden van de leerlingen als motor voor hun ontwikkelingsproces. Hiervoor onderneemt het zowel preventieve als curatieve acties. Dat blijkt onder meer uit de systematische aandacht voor het socio-emotionele welzijn van de kinderen en uit het plan van aanpak bij pestproblemen. Ook de school- en klasafspraken zorgen voor structuur en veiligheid en bevorderen het welbevinden.

Ondersteuning Het kern- / zorgteam coördineert en ondersteunt de leerbegeleiding. Het bestaat uit het directieteam en drie zorgcoördinatoren. Samen maken zij werk van een sterke organisatiestructuur. Formele en informele overlegstructuren maken een kwaliteitsvolle uitbouw van de leerbegeleiding mogelijk. De constructieve samenwerking met ouders en relevante externe partners betekent hierbij een meerwaarde. Het model van teamteaching ondersteunt de klasleerkrachten om (klasintern) op een structurele manier preventief, gedifferentieerd en remediërend te werken. De groepsleerkrachten en de additionele ondersteuners werken in hoofdzaak tijdens de lessen Nederlands en wiskunde samen om leeruitval of -stagnatie weg te werken.

De teamleden dragen de kinderen (met bijzondere noden) een warm hart toe. Ze zien meer en meer het belang in van aangepast onderwijs en begeleiding op maat en geven samen gestalte aan een zorgzame school- en klascultuur. Vanuit een brede beeldvorming op kind- en klasniveau levert het schoolteam systematisch inspanningen om tegemoet te komen aan de cognitieve, socio-emotionele en fysieke noden van kinderen. Zij staan hierbij open voor redelijke aanpassingen zodat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zoveel mogelijk kunnen participeren aan het gewone onderwijsgebeuren. In overleg met alle kindbetrokkenen levert het schoolteam inspanningen om de omgeving, het aanbod en de aanpak af te stemmen op de bijzondere noden. In dat proces vervullen de zorgcoördinatoren en het CLB een sterk ondersteunende rol.

De leerkrachten benutten de heterogeniteit van de (combinatie)klasgroep op een positieve manier en stellen hierbij waarden als aanvaarding en respect centraal. Ze bieden meer uitdaging aan leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of schakelen hen in om klasgenoten te helpen. Het schoolteam beschikt over heel wat onderwijsleermiddelen en achtergrondinformatie die de uitbouw van de leerbegeleiding ondersteunen.

De continuering van de zorg van de kleuter- naar de lagere afdeling krijgt structureel aandacht. Bij de overgang van het basis- naar het secundair onderwijs is dat in veel mindere mate het geval.

Doeltreffendheid Het schoolteam reflecteert zowel formeel als informeel over het zorgbeleid. Het analyseert nauwgezet en systematisch de leerresultaten en de klasscreenings over welbevinden, betrokkenheid en competenties. Dat geeft een beeld van de mate waarin zorginterventies renderen. De koppeling van de observatie- en evaluatiegegevens aan de concrete invulling van de ondersteunende lestijden draagt bij tot de doeltreffendheid van de zorgwerking. Toch doen relatief veel leerlingen een beroep op schoolexterne hulp in hoofdzaak voor de remediëring van lees-, spelling- en wiskunde problemen. Deze gegevens gebruikt het team te beperkt om op schoolniveau kritisch te reflecteren over de doeltreffendheid van de leerbegeleiding en over gelijke onderwijskansen voor alle kinderen.

Een gestructureerde en degelijke voorbereiding van het MDO draagt bij tot de doeltreffendheid van de leerbegeleiding. Tijdens het MDO staan de kindbetrokkenen expliciet stil bij de effecten van reeds genomen maatregelen. In overleg beslissen ze om deze verder te zetten of, indien nodig, bij te sturen. Het schoolteam streeft ernaar om, in overleg met het CLB, de principes van handelingsgericht werken sterker toe te passen bij de leerlingen met verhoogde zorg. De functionaliteit van het individuele handelingsplan verhogen, vormt hierbij een uitdaging.

Bij de verdeling van de (zorg)lestijden en de selectie van klasondersteunende leerkrachten plaatst het beleid de noden van de kinderen, respectievelijk de onderwijservaring en het welbevinden van de teamleden centraal.

Ontwikkeling De teamleden staan open voor nieuwe uitdagingen binnen de leerbegeleiding en zijn veranderingsbereid. Ze bouwen zowel schoolintern als -extern hun expertise systematisch uit om kinderen op een professionele manier te ondersteunen met het oog op maximale ontwikkelingskansen. Het model van teamteaching getuigt van de nodige professionele openheid in het samen zorg dragen voor kinderen. Ook individuele en teamgerichte navormingen, het zorgnetwerk op niveau van de scholengemeenschap en nieuwe onderwijsleermiddelen stimuleren de ontwikkeling van de leerbegeleiding.

Het schoolteam weet duidelijk welke aspecten het prioritair wil aanpakken. De verdere digitalisering van het leerlingendossier, de MDO-fiche en de communicatie naar de ouders, de gestage ontwikkeling van teamteaching en het sterker werken vanuit de talenten van kinderen zijn hiervan enkele voorbeelden.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft met haar evaluatiepraktijk een duidelijk doel voor ogen: de ontwikkeling van kinderen breed in beeld brengen, het unieke van iedere leerling waarderen en positieve feedback als uitgangspunt nemen om hen te motiveren. Ze communiceert haar visie duidelijk in het schoolwerkplan. Hieruit blijkt eveneens dat het schoolteam 'breed en anders evalueren' centraal stelt. Het plan vermeldt naast een duidelijk doel ook de manier waarop de onderwijzers aan deze prioriteit willen werken.

Uit documenten, gesprekken en observaties blijkt dat de leerkrachten veel belang hechten aan welbevinden, betrokkenheid en aan zelfevaluatie. Ze geven de kinderen geregeld impulsen en tools die (zelf)reflectie stimuleren. De evaluatiepraktijk focust binnen de diverse ontwikkelingsdomeinen op kennis, maar heeft ook groeiend oog voor vaardigheden en attitudes. Het proces dat kinderen doormaken acht het team hierbij even belangrijk als het eindresultaat. De evaluatiepraktijk is ook duidelijk gericht op bijsturing van het aanbod, de aanpak of de ondersteuning.

De formele evaluaties resulteren driemaal per schooljaar in een rapport. Hierop worden bewegingsopvoeding, muzische vorming, computervaardigheden en diverse attitudes op een vierpuntschaal gewaardeerd op basis van doelgerichte opdrachten en observaties. Voor de leergebieden Nederlands, wiskunde, Frans, mens en maatschappij / wetenschappen en techniek krijgen de leerlingen cijferbeoordelingen. Kind- en oudergesprekken verrijken het beeld dat de onderwijzers van de kinderen hebben.

Ondersteuning Transparante schoolafspraken, onderwijsleerpakketten en observatie- en evaluatie-instrumenten ondersteunen samen met het rapportsjabloon de evaluatiepraktijk. De onderwijzers kunnen een beroep doen op de hulp van de zorgcoördinator of de groepsondersteunende leerkracht bij de observaties of de afname en de verwerking van testen. Zij ondersteunen de onderwijzers eveneens om doelgericht acties te koppelen aan de evaluatiegegevens. De teamleden zijn overtuigd van het belang van een brede en degelijke beeldvorming. Dat zorgt voor een schoolcultuur die ruimte geeft aan voortdurende kwaliteitsverbetering.

Zorgleerlingen kunnen, indien nodig, een beroep doen op compenserende maatregelen bij de evaluaties. Het schoolteam laat zich ook ondersteunen door externe professionals voor meer gespecialiseerde beeldvorming indien de zorgen over een kind de school overstijgen.

De leerkracht bewegingsopvoeding ontwikkelde een eigen kader dat een doelgerichte evaluatie van de motorische ontwikkeling van de leerlingen mogelijk maakt. Hierbij zijn de leerplandoelen richtinggevend voor de inhoud en de vorm van de evaluaties. Deze leerkracht beschikt - net als de zorgcoördinatoren - ook over materialen om, indien nodig, verder onderzoek uit te voeren en de beeldvorming te verfijnen. Relevante kindinformatie stelt zij (digitaal) ter beschikking aan de betrokken klasleerkracht.

Doeltreffendheid Het schoolteam reflecteert regelmatig over de kwaliteit van de evaluatiepraktijk. Dat gebeurt op verschillende niveaus, op verschillende manieren en op verschillende momenten. Het kern- / zorgteam capteert de bekommernissen en zoekt samen met het team naar oplossingen of bijsturingen. Voor de meer complexe taalvaardigheden zoals creatief schrijven en spreken en voor de doelen van techniek, zijn de doelgerichtheid en de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk voor verbetering vatbaar. Ondersteunende richtlijnen of schoolafspraken ontbreken om deze vaardigheden transparant, objectief en gelijkgericht in kaart te brengen.

Ontwikkeling Het schoolteam is geëngageerd en betrokken op de eigen onderwijspraktijk. Dat zorgt voor de nodige ontwikkelingsdynamiek om ook de evaluatiepraktijk kritisch te benaderen en in vraag te stellen. Aangestuurd vanuit het beleid is er hierbij openheid voor actuele ontwikkelingen en de verwachtingen van de overheid met betrekking tot een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk. Nascholingen en onderwijsliteratuur leveren daartoe de nodige input en maken dat sommige onderwijzers binnen hun eigen klasgroep ook experimenteren met diverse evaluatiemethodieken. Binnen de prioriteit breed evalueren staat de evaluatie van attitudes op basis van een kwaliteitsvolle onderbouwing centraal. Tijdens personeelsvergaderingen en overlegmomenten groeien algemene krijtlijnen of ideeën uit tot concrete en gedragen verbeteracties.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De vrije basisschool 'Klim-Op' en de vrije lagere school 'Klim-Op' vormen een pedagogische eenheid. Hoewel de beide directeurs juridisch en administratief elk een school bestaande uit een aantal vestigingsplaatsen onder hun hoede hebben, sturen ze in de feiten de pedagogische eenheid samen aan. Hun burelen liggen naast elkaar in de centrumschool, hetgeen frequente informele en formele informatie-uitwisseling en overleg bevordert. Dat resulteert in een grote gelijkgerichte benadering van het onderwijsgebeuren en een doordachte organisatie. Het schoolbestuur gaf beide directeurs de expliciete opdracht de pedagogische eenheid verder te laten groeien tot één geheel met een gelijkgerichte visie en werking. In de praktijk ervaren alle participanten de pedagogische eenheid als één school.

Het beleid hanteert een managementvisie, waarbij school maken in samenspraak gebeurt. Daarom overlegt het beleidsteam op structurele wijze met het kern- / zorgteam. Naast de zorgitems komen hier ook tal van andere beleidsaspecten aan bod. Dat intern netwerk zorgt voor een gedragenheid en verstevigt de gelijkgerichte uitwerking van genomen beslissingen op de werkvloer. Het beleid maakt hierbij een weloverwogen keuze om met vaste kernpersonen scheep te gaan, met het oog op continuïteit op lange termijn.

Beide directeurs hechten veel belang aan een doordachte onderwijsorganisatie en een krachtig onderwijsaanbod. Om dat te concretiseren plegen ze veelvuldig overleg met de basis. In een aangenaam werkklimaat zijn vernieuwingen en prioriteiten gedragen en kunnen deze gedijen. Onderwijs moet voor het beleidsteam innoverend blijven en inspelen op veranderende maatschappelijke tendensen. Het beleidsteam verwacht van de teamleden dat ze hierop gepast ageren. Ook door middel van de gerichte aandacht voor ICT, techniek en aspecten van muzische vorming concretiseert het beleid zijn visie. Het beleidsteam geeft de nodige incentives, zorgt voor ondersteuning en deskundigheidsbevordering en volgt de praktijk op.

Visieontwikkeling Het beleid schreef zijn visie op kwaliteitsvol onderwijs uit. De school wil hierbij kinderen in hun totaliteit maximale ontwikkelingskansen geven door middel van eigentijds, waardengericht en zorgbreed onderwijs vanuit een positieve benadering van kinderen. De schooleigen woordenwolk omvat de kernwaarden waarvoor de school garant wil staan. Om te blijven innoveren, mondt de visie uit in een aantal prioriteiten. Het beleidsteam omschrijft deze kernachtig, formuleert doelen op korte en langere termijn en bepaalt de uitvoeringsacties.

Het schoolteam hecht veel belang aan het welbevinden en de betrokkenheid van alle participanten. Daarnaast wenst het team sterk in te zetten op een kwaliteitsvolle uitwerking van het onderwijsaanbod. Mensen en middelen worden hierbij doordacht ingezet. Het beleid houdt rekening met de vele deeltijds werkende teamleden en de mix van jonge en ervaren leerkrachten. Blijven motiveren en betrokken houden, vertrouwen en verantwoordelijkheid geven, aanziet het beleid als een kernopdracht. De school 'slim' organiseren is hierbij het fundament.

De veranderende visie op onderwijs maakt dat de leerkrachten in plaats van kennisdoorgevers evolueren naar kindbegeleiders in het leerproces. Paralleleerkrachten en de ondersteunende leerkracht zijn ook meer samen verantwoordelijk voor het leren van de kinderen. Ze maken soms flexibele groepen binnen het leerjaar. Dat schept kansen om tot op de klasvloer samen te werken en van elkaar te leren. Heel concreet leidde het ook tot creatieve en mooie namen voor de (klas)groepen en lokalen.

Besluitvorming Uitgangspunten van het gedragen beleid zijn een open communicatie en een participatieve besluitvorming. De teamleden krijgen veel kansen tot inspraak. Het beleid bedeeft werkgroepen gedelegeerde opdrachten toe. Het kern- / zorgteam bereidt met het beleid de personeelsvergaderingen voor. Daar krijgt de besluitvorming grotendeels haar beslag. In de mate van het mogelijke streeft het team naar consensus. In het kader van 'samen school maken' stimuleert het beleid de teamleden om mee te denken op schoolniveau.

Er is groeiende aandacht om ook op de personeelsvergaderingen werkmomenten in te roosteren die wijkvestigings- of afdelingsspecifiek zijn. Pedagogische en organisatorische onderwerpen vinden er een forum. Het structureel overleg tussen leerkrachten, soms aangevuld met de ondersteuners of de zorgcoördinatoren versterkt de gelijkgerichte werk- en zienswijze op onderwijskundig vlak.

De interne en externe communicatie verloopt vlot. Het schoolteam levert de nodige inspanningen om met alle schoolexterne partners en in het bijzonder met de ouders, goed te communiceren.

Kwaliteitszorg Het beleidsteam beschikt over heel wat gegevens die het proces van kwaliteitszorg aansturen. Een brede informatiegaring zowel door toetsen en testen, maar ook door bevragingen en zelfevaluaties bekijkt het team met een kritische blik. Het team doet dat vooral op leerling- en klasniveau. Het blijft een uitdaging om op een functionele manier en met meer systematiek een aantal belangrijke outputgegevens op schoolniveau en op lange termijn te analyseren om het goede te ontdekken en te borgen en daar waar nodig bij te sturen. In een recent verleden stuurde het schoolteam op basis van outputgegevens de praktijk binnen taalbeschouwing, spelling en lezen bij. Het team neemt de invoering van nieuwe onderwijsleerpakketten kritisch onder de loep.

Het team stapte ook in het proeftuintraject van de onderwijskoepel 'Zin in leren! Zin in leven!'. Het wil vanaf het begin mee zijn met dit nieuwe leerplanconcept. Ook de verderzetting van de opgestarte prioriteiten 'breed evalueren' en het 'teamteachmodel' zijn belangrijke elementen in de kwaliteitszorg.

Het beleid denkt proactief na over de toekomst van de school en wil mee zijn op alle vlakken, zowel didactisch als digitaal. Aankomende personeelsevoluties zijn bovendien belangrijke uitdagingen.

Talenbeleid Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. Een aantal tests, de observaties en de klasbeelden geven hierover informatie. De onderwijzers zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarbij leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is erop gericht dat kinderen met talige noden voldoende aan bod kunnen komen tijdens het onderwijsleerproces. De teamleden bieden binnen de verschillende leergebieden werk- en groepeeringsvormen aan, die de communicatie en de interactie tussen sterke en zwakkere leerlingen stimuleren. Naast actief leren, groepsworkvormen en de klasdoorbrekende aanpak groeien de teamleden in een begeleidende leerkrachtenstijl. De onderwijzers houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige noden van de leerlingen, om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierop lager scoren. Opdrachten worden voorgelezen of verduidelijkt, soms nemen onderwijzers de toetsen mondeling of individueel af. Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van de leerlingengroepen in kaart brengt. De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties sterk vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties op leerling-, leraren- en schoolniveau die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan bij de vooropgestelde doelen. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid en neemt expliciete initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.
- Deliberatie** De onderwijsinspectie stelt een aantal tekorten vast wat betreft de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Op basis van de reeds voorgelegde documenten en het nodige vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen, deliberereert de onderwijsinspectie deze tekorten. Hierdoor krijgt de school een gunstig advies voor deze erkenningsvoorwaarde. Het schoolbestuur blijft evenwel verantwoordelijk voor de algemene veiligheid, bewoonbaarheid en hygiëne. De onderwijsinspectie rekent er op dat het schoolbestuur spoedig de resterende tekorten wegwerkt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De onderwijzers realiseren een voldoende breed en volledig aanbod voor wiskunde met aandacht voor graduele opbouw, differentiatie en een systematische opvolging en begeleiding van de leerlingen. Wiskundige basiscompetenties krijgen veel aandacht.
- De onderwijzers realiseren voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek een evenwichtig en gradueel aanbod waarbij kinderen zowel op vlak van kennis, vaardigheden, inzichten als attitudes voldoende ontwikkelingskansen krijgen. Uitstappen, klas- en schoolprojecten, activerende werkvormen en de integratie van moderne media verlevendigen het onderwijs.
- Een doordacht klasmanagement ondersteunt meer en meer de zelfstandigheid, de zelfsturing, de samenwerking en het leren van elkaar. De onderwijzers stellen zich hierbij coachend en stimulerend op.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding is vanuit een heldere en gedragen visie structureel sterk georganiseerd. Ze kent schoolbreed een doelgerichte en doeltreffende uitwerking.
- De overlegstructuren, de inzet van ondersteuningsleerkrachten en de organisatie van teamteaching ondersteunen de interne professionaliseringskansen en samenwerking.
- Vanuit een brede en kwaliteitsvolle beeldvorming op leerling- en groepsniveau maken de teamleden werk van differentiatie en van passende ondersteuningsmaatregelen.
- De teamleden dragen kinderen met bijzondere noden een warm hart toe en leveren hiervoor lovenswaardige inspanningen. Ze benutten de heterogeniteit van de klasgroep op een positieve manier.
- De onderwijzers zetten in op breed evalueren en grijpen feedback en evaluatie aan om te waarderen en te motiveren en om goede attitudes te stimuleren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het directieteam stuurt de pedagogische eenheid krachtig en gelijkgericht aan vanuit een gezamenlijke visie. Het geëngageerde kern- / zorgteam versterkt het onderwijskundig leiderschap en bevordert de ontwikkelingsdynamiek van de hele school.
- Het deskundige en betrokken schoolteam werkt met veel inzet samen aan duurzame schoolontwikkeling. Inspraak, participatie en gedeelde verantwoordelijkheid ondersteunen het 'samen school maken'.
- De doordachte schoolorganisatie is een voorbeeld van goede praktijk en is gericht op een optimale inzet van mensen en middelen en op voortdurende kwaliteitsverbetering.
- De school positioneert zich als een zorgzame school. Ze werkt constructief samen met ouders en relevante externe partners.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam kan afspraken maken zodat de digitale planningstool daadwerkelijk een functioneel instrument wordt om het totaalaanbod objectief en transparant te bewaken vanuit een eenduidig referentiekader en een verantwoorde doelenselectie.
- De onderwijzers kunnen binnen het wereldoriënterende onderwijs de talenten en interesses van de kinderen nog sterker benutten om de afstemming op de eigen leefwereld of op de kindkenmerken te verhogen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In het kader van haar gelijke onderwijskansenbeleid kan de school kritisch reflecteren over het aantal kinderen in de schoolexterne begeleiding.
- De onderwijzers kunnen de prioriteit breed evalueren verder verfijnen en de gelijkgerichtheid, de graduele opbouw en de onderbouwing van de evaluatiepraktijk voor een aantal (deel)domeinen versterken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleid kan het evenwicht in de onderwijstijd tussen de leergebieden en de effectieve invulling van de wereldoriënterende lessen beter bewaken.
- Het beleid kan meer systematiek brengen in het functioneel verwerken van de beschikbare outputgegevens op schoolniveau om van daaruit te borgen wat goed is en planmatig bij te sturen waar nodig.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school moet een aantal aspecten van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne verbeteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde VANDERLOCHT de inspecteur-verslaggever	Danny PLESSERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	